

Íránský atom a bezzubost „černého Hitlera“

18.dubna 2010 Pavel Kopecký

Většinou se nám, Středoevropanům, vtouká do hlavy, že Írán je nebezpečný stát. Mimo diskusi stojí, že sousloví Íránská islámská republika značí strategicky významný, rozlehlý a nesporně rozpínavý celek. Bohatý na „černé zlato“, nerozborné vlastenecké sebevědomí a nukleárně štěpné ambice.

Jeho početná, sedmdesát milionů obyvatel přesahující pospolitost patří k vysloveně mladým, což samo o sobě přináší velkou dynamiku a agresivitu do veřejné sféry. Se světovým účinkem se to projevilo při šíitské revoluci roku 1979, jejíž protagonisté vyhnali tvrdou rukou panujícího šáha a odvrátili svou zem od Washingtonu. Nadto obsadili americké velvyslanectví (mimořádně není vyloučeno, že se na akci podílel i současný prezident), načež 444 dní drželi pod zámkem diplomaty supervelmoci. Jednoduše ponížili USA nedlouho po faktické porážce ve Vietnamu... - Bývalá Persie zkrátka není žádný beránek. Leč nejde ani o vlka v rouše beránčím; a fortiori srovnáme-li například jeho vnitřní poměry s „liberálností“ fakticky mezinárodně nekritizovaných spojenců Spojených států amerických, jako je třeba Saudská Arábie...

Skoro stojí za to dodat, že k dynamice krajově velmi, velmi rozdílné íránské společnosti přispívá i sama příroda, neboť jde o tektonicky velice aktivní oblast, což se zračí mimo jiné v aktuálně diskutovaných projektech nové metropole, která by byla méně ohrožena častým zemětřesením. Ta stará a dosavadní, Teherán, skoro celá osmdesátá léta proboužela se sousedním husajnovským Irákem, kde převažuje stejná větev islámu, šíismus. V neutuchající postinvazní občanské válce mezi Eufratem a Tigridem se nesporně rovněž silně angažuje, její zdroje také pomohly některým militantním organizacím, svůj vliv uplatňovala při konfliktu o Náhorní Karabach mezi Arménci a Azery a tak podobně.

Něco na nebezpečnosti Íránu tedy stoprocentně bude, ale protiteheránská propaganda, kterou mnozí lidé netoliko v našem prostoru nekriticky přijímají, zavání občasně přímo nezamýšlenou satirou. Motivem třebas ze seriálu Nového světa „Griffinovi“, v němž je postoj občanů k čištění nedalekého jezera obrácen poukázáním na hrozbu s ním jaksi neurčitě propojených podvracečů. Standardní podprahová informace je, že máme co dělat s asijským „Velkým Satanem“. Žádný div, když jej vedou nejpřednější zplozenci pekel v čele s vrchním kotelníkem, inženýrem techniky Ahmadínezádem. Prezidentem-antisemistou, což mnozí lidé na Západě nesvedou odlišit od antisemity, stejně jako obvykle postrádají informaci, že rozhodující silou v teokratické republice jsou jiní aktéři.

Íránské svaly

Každopádně nynější Írán ukazuje svaly. Podniká silácká gesta zavánějící obrácenou bushovskou politikou a trvá na neomezeném panství nad tajemstvím jádra. To by režimu s rétorikou pravidelně dštící oheň a síru na po zuby ozbrojený (i mimořádně srovnatelně agresivní) Tel Aviv vložilo do rukou stejné karty. Hlavně jej však zabezpečilo proti jakékoliv významné zahraniční intervenci, což se (po izraelském bombardování Osiraku počátkem 80. let dvacátého století) nepoštěstilo nebožtíku

Sadámu Husajnovi; megalomanskému muži, jenž cítil spřízněnost s ústřední postavou Coppolova snímku Kmotr a snil o vedení arabského kulturního okruhu.

Írán, stále patrněji podporovaný například sekulární Tureckou republikou, frustrovanou ze západního odmítání hlubší politické integrace, nepokrytě provokuje. Hladce mu prošlo ukradení voleb, popichuje Mezinárodní agenturu pro atomovou energii (MAAE) a šikanuje vlastní opoziční nositelku Nobelovy ceny za mír Ebadiovou. Aroganci či sarkasmus si svým způsobem může dovolit právníččin „bratr v ocenění“ Barack Hussein Obama, zobrazovaný vnitřní opozicí jako černý Hitler, má teď nad hlavu nejistého konfliktu s povstalci v Afghánistánu. Leč bohužel i s tam dosazenou vládou. O „americkém míru“ v Iráku rovněž mluvit nelze. A ve vlasti „hvězdnatého praporu“, kde za poslední rok zkrachovalo přibližně 130 bank, čelí rostoucí izolacionistické náladě. Následkem toho nesvede než bezzubě prohlašovat, že „trpělivost světa není neomezená“.

Nuklerání námluvy

Situace k dokončení projektu v podstatě garantujícího odstrašení cizích militárních sil je teď tudíž ideální a nacionální klerici stojí nejspíše krůček od cíle. Úporné úsilí obstarat si komponenty k produkci nukleárních zbraní rozprostřeli doširoka: naposledy vešlo ve známost podezření na tajné rokování Íránců s tchajwanskými obchodníky zakázanými technologiemi.

K právě slavenému jednatřicátému výročí náboženské Revoluce navíc do nadprostoru úspěšně vypustili raketu s živými tvory na palubě - se symbolickými želvami a červy. Jejich bratřím na zemi - cynicky řečeno - ponechává opět stabilizovaný režim na pospas čerstvé oběti loňských politických procesů. Zdá se, že jeho rostoucím choutkám vést skutečnou velmoc, entitu pomyslně navazující na význam někdejšího titána světa Persii lze už nejspíše jen přihlížet.